
ZA BOHA A VLAST -

Orel

Ústřední list Československého Orla v exilu.

— Vydává a řídí Čsl. Orel v exilu.

Monthly Review of "Čsl. Orel in the exile"

Ročník 32—IV v exilu.

Květen—Červen, 1953.

Pražský arcibiskup a primas český dr. Josef Beran,
statečný obhájce práv Církve.

O SALUTARIS HOSTIA

Již zase žijeme v ovzduší svátku, jenž měl vždy hluboké dojmy pro naše katolické srdce a věřící duši. Svátek Božího Těla. Kolik to různých vzpomínek vybaví se v našich hlavách na všechna ta Boží Těla, která jsme slavili v našem životě. Byl to ten nejslavnostnější projev naší šíry v Krista Bohočlověka, projev, který se nedal vtěsnat do chrámových zdí, nýbrž jenž potřeboval nekonečné prostory přírody, aby tam mohly najít plného uplatnění všechny ty modlitby a písně věřícího lidu naší vlasti.

Od malé vísky až po matičku Prahu v ten den bylo poznat, že je slaveno něco velikého, něco vskutku tajemného; a tajemství Božího Těla je vskutku největším tajemstvím Boží lásky. Jak hluboká jsou slova mešní liturgie toho dne, kdy největší duch křesťanství sv. Tomáš Aquinský, snaží se sám pochopit a věřícímu lidu zpřístupnit skutečnost Chleba Živého, který s nebe sestoupil. Pravda životodárnosti Eucharistie byla manifestována společným svatým přijímáním, radostným výrazem tváří a lživostí přírodních krás, které v ten den měly co nejvíce přispět na zvýšení slavnostní manifestace víry a každoročního Hosanna Kristu eucharistickému. Tentokrát i mrtvé zlato monstrance mělo ustoupit, zastíněno ozdobným věncem z rostlých květů, mezi nimiž růže mluvily řečí srdce. "O salutaris hostia—Ty spasitelná oběti, jež bránu nebes otvíráš. . ." Což nebylo to nebe v malém, co prožívali jsme toho dne v našich chámech a pak v průvodech vesnic, městečkem či městem, kdy viděli jsme každého, jak upírá svůj zrak k malému kruhu monstrance, odkud mlčelivě na něho patřila Nejsvětější Tvář? Žádné vojenské parády nevyrovnaly se Božítělovým procesím. Ani nemohly. Vždyť tam z těch kanónů a plných zbrojí zíral nám vstříce jen mstivý Ares, zatím co zde Beránek Boží skýtal nesmírný mír duším svých věrných. Všichni ti, kteří kráčeli buď v tiché modlitbě nebo v nadšeném zpěvu v tomto eucharistickém průvodu, měli jen jedno přání, aby jejich život měl vždy tak krásný obsah, stálý pocit viditelné blízkosti Boží.

Bůh krácel ulicemi našich vesniček, které

mu připravily travnatý a květinami posetý koberec na tuto triumfální cestu, a žehnal každé té chaloupce a všem přebývajícím v ní. Čtvero požehnání mělo dosáhnout všechna ta pole, louky a lesy na všech světových stranách, aby tak každé místo farnosti se mohlo podílet na štědrosti Božího Hospodáře. Farnosti závodily mezi sebou, aby tento den učinily co nejkrásnějším. Jedinci a spolky pokládali si za čest aspoň nějak zvýšit lesk toho dne. Jak pečlivě chystaly maminky šatky pro své dcery, jež měly jít za družičky. A bratr hasič, když nikdy, aspoň na tento den pracně leštil svoji helmu a sekerku. Orelští členové sháněli parádní kroje kde se dalo. Někde selhal "gatě", jinde blůza, modrou košili měl a sestra mu ušila vázanku. Jak slavnostně si vyšlapoval v řadě s ostatními bratry jednoty, kteří tvořili čestnou stráž u baldachýnu. A těch spolků bylo spousta. Mariánské družiny, SKM, Omladina, různá bratrstva, nebo zase stavovské spolky jako havíři, železničáři, řezníci a jiné cechy—ti nesměli chybět. A Bohu se to líbilo. . . .

Až přišel smutný den. Do posledního místečka naplněný svatovátský chrám chystal se opět obvyklým způsobem oslavit Boží Tělo v neděli 19. června 1949. Arcibiskup pražský J. E. Msgr. Dr. Josef Beran dostavil se do katedrály, aby osobně vedl tento průvod k oslavě Krista, jediného Krále našich národů. Toho dne konaly se poslední Božítělové průvody, toho dne ďábel dal průchod zlobě svých lanecknechtů a vztek, který odedávna tento padlý anděl má proti všemu Božímu, tlumočila pražská komunistická lůza svým nehorázným zneuctěním národní velesvatyně a vypuzením Velekněze do vězení v jeho vlastním domě. Věřící, kteří byli přítomni v ten den v chrámu sv. Víta, stanuli jakoby zkameněli úžasem, kde vzala tato hrstka najaté soldatesky odvalu k tak hroznému "ohavnosti spuštění na místě svatém". Slzy zalily oči všech upřímných věřících, kteří marně čekali, kdy zazvní Božítělové zpěvy. Bezmoční, jen šeptali modlitbu k Nejvyššímu, odprošující ho za tato nenadálá, hrozná rouhání. Dnes chápou plný význam "O salutaris hostia. . .", jehož ně-

VÝKŘIK STARÉHO ORLA

Jsem orel starý, ošlehaný větry,
opraný mlhami a lijavci,
otlučený krupobitím,
okousaný dravými zobei
a nenáviděnými plazy,
kteří z močálů na mne syčí
jazyky rozštěpenými.

V divokých pŕtkách
již mnoho jsem utržil ran,
už mnohé ztratil jsem péro,
mé téměř už pelichá—
však zoban můj a drápy mé
dosud jsou ostrý
a bystrý můj orlí zrak.

Na vysoké skále,
jež v oblacích se koupá
sídlím v rozsochatém svém hnízdě
a v daleké zírám kraje.

O, Bože, jenž bromu dáváš hlas
a k ozvěnám bouříš
střemhlavě skalní tesy
až v údolích třesou se stáda a lidi,
dej hrdlu mému hlas.

Dej mi hlas, jaký má vzbouřené moře,
když zuřivě do žulných útesů bije.

Dej mi hlas,
jak v bitvách mluví nejtěžší děla
až na míle v městech praskají okna.

Dej mi hlas, jaký má sopka,
když znenadání vyplivne ve tvář nebi
hořící útroby země.

Tak burně nechť zní můj skřek,
jak úderý obrovských poplašených zvonů,
jak ječení polnic a bubnů,
hřmotících k útoku.

Dej mi hlas hučících sirén,
jež přehluší hukoty města
i hluboký spánek bezstarostných vísek.

Já vřískám do dáli,
kam dosáhne můj orlí zor.
“Skály, hýbejte se.”

Vy, vrcholy Krkonoš, i Krušných hor,
už ožijte reky,
kteří ve vás zakletí dřímou
svůj staletý sen.

I ty tam, Šumavo. Vy skály Vyšehradu,
v nichž spoután dřímá český lev,
vy Svatojánských proudů balvany zakleté
vstaňte a oživněte.

ty Blaníku. otevř své kamenné brány
a vydej rytíře o nichž báj nám věští.
Ty, téměř Radhoště, Praděda lysá hlavo
procitni ze sna.

Už pohněte se, nebetyčné štíty Tater
z tisíciletého spánku.

Hoj, už sa blýská, hromy divo bijú.

kterým částem v dobách radostných procesí nerozuměli. “Bella premunt hostilia” právě dnes, v tomto svatovítském dómě tísni nás boj nepřátel, doléhá na nás ve vši hrůze budoucích následků. Zaražení, slabí a opuštění máme jen Tebe: Da robur—dej nám sílu! Síla, která by se podobala pevnosti dubu, již nezdolá žádná vichřice. Mohou nás zneuctit, ochudit, zbavit všech svobod, ba dokonce i života, Tvoje síla to bude, která nám dopřeje vytrvat věrně až do konce. Je nám třeba Tvé síly a pomoci. “Fer auxilium”, posílej, ne, přinášej Ty sám, o Bože, svou pomoc nám štvaným pro jméno Tvé! Dnes nás zasáhli na nejcitlivějším místě našeho bytí—ve víře v Tebe. Padne-li ta, zbudou z nás duchovní ztroskotanci, ubozí otroci Tvého odvčkého nepřítel. Dnes nemůžeme Ti projevít hold, jak jsme činívali od

pradáвна. Voláš nás však k slavnostnějšímu důkazu naší víry v Tebe. . . .

A my jsme uposlechli—jedni dosvědčili krví, jiní svědčí temnou kobkou svých žalářů a nucenými pracovišti, my pak vyhnanstvím, že věříme v Boha Otce . . . i Syna Jeho jediného . . . i Duchu Svatého . . . věříme ve svatou Církev katolickou . . . a život věčný. Abychom ve věrnosti k Tobě až k dosažení života věčného vytrvali, s potřebou těch nejpotřebnějších a důvěrou těch nejzoufalejších voláme k Tobě: Da robur, fer auxilium—dej sílu arcibiskupovi Beranovi a všem našim drahým arcipastýřům a pastýřům, a sešli pomoc všemu věřícímu lidu ať deptanému doma nebo jsoucímu v rozptýlení. Již nyní eítíme Tvoje Božské “Amen—tak staň se” naší záchrany.

—Janevan.

GINO BARTALI, SLAVNÝ CYKLISTICKÝ ZÁVODNÍK A UŠLECHTILÝ ČLOVĚK

Trináctiletý Gino se už hodně napřemýšlel, jak to jen udělat, aby se v neděli mohl zúčastnit cyklistických závodů mládeže, které pořádali otcové Františkáni v jednom předměstí Florence. Překážek bylo hned několik: nejdříve uprosit rodiče, kteří zatím nechtěli o tom ani slyšet.

„... to ještě tak, honit se s těmi blázny a zlomit si třeba ruku nebo nohu”.

... a potom, co je pro takové závody stejně důležité, od koho si vypůjčit kolo.

Když se oné neděle vrátil mladý Gino domů, celý upocený a zaprášený, s odřeninami po celém těle, ale s jiskřivýma očima, řekl rodičům, kteří spráskli jenom ruce, když ho takto uviděli.

“Chci se stát tak slavným jako Binda.”

Binda byl tehdy mnohonásobným světovým cyklistickým mistrem a vůbec nejpopulárnějším sportovcem té doby. Bylo to předsevzetí tedy trochu odvážné, ale Gino to myslel skutečně vážně. Poněvadž se ve škole dobře učil, podařilo se jeho učiteli natolik přemluvit a uklidnit rodiče, že mu potom nejen již nebránili denně alespoň hodinu se prohánět po tehdy zaprášených silnicích, ale pomalu si jaksi přivykli i na ty odřeniny a modřiny.

Bartalioho cyklistická kariéra začala v roce 1931. A podívejme se ihned, jaká je jeho bilance již v následujícím roce. Ze třicetidevíti závodů, kterých se Gino zúčastnil, projel cílovou páskou jedenáctkrát jako první a sedmkrát skončil jako druhý. O rok později svádí již boje s tehdejšími mistrem,—Akko Binim.

S velkou nervositou očekávaný tradiční závod “Viggiani, je odstartován: “. . . že by snad Bartali přeci jenom?” . . . “Ne, Bini je zkušený, bude si vědět rady s tím mladíkem . . .” Překvapení zůstali však všichni. I ti, kteří někde v koutečku věřili, že je Bartali neklame. Bartali protrhává cílovou pásku se sedmiminutovým náskokem před druhým závodníkem a dokonce se čtrnáctiminutovým náskokem před třetím, obávaným Binim. Bilance roku 1933 je takováto: Bartali startoval ve dvacetidevíti závodech a zvítězil šestnáctkrát. Sedmkrát byl druhý, třikrát třetí.

Nyní jde už Gino Bartali od vítězství k vítězství. Ale jak to již také bývá, přicházejí také první nehody. Po prvé je vážně zraněn v r. 1934 v závodě “Kolem Grosseta”, kdy si při nebezpečném pádu prorazil hlavu a přelomil nosní kost. Do nemocnice ho dovezli v bezvě-

Ty, výšino Wawelu, setřes už mátohy z čela
a Triglave náš věrný, rozhrň závoje mraků.
I ty, Kohlenberku, otřes se nad Dunajem.
Probud' se, Balkáne,

i Krase, Slovinské Alpy,
procitni, Kavkaze, Urále dálný—
kdejaká skála se na slávských rovinách tyčí
oživni v reka a hotov se k boji.

Co balvan to Orel,
necht' k výšinám se rojí.
Bud' hustý vašich perutí mrak,
že až slunce se zatmí.

Už probud'te se, spoutaní obři
sražení z výšin
a povstaňte v reky a orly.

Povstaňte bratři i tam,
za hučícím Oceánem.
Kéž přhluší hlas můj bouření Niagáry
Hodina veliká bije.

Hodina povstání synů Božích
proti zástupům draka.
Michael zářný,
jenž Lucípera do pekel srazil
znova řadí své šiky.

Vstaňte a řad'te se pod prapor Kříže
a silným duchem a silnou paží
srázejte ještěry,
pekelné příšery
nad víry, jezery.
na skály, na hory.

Rozdrťte lež a klam,
vyhlaste pomstu tmám.
Sluneční paprsky
rozlejte v okrsky.
Na samu nebes výš
zatkňte Kristův Kříž.
Povstaňte, skály a pohněte se.

—K. D. Lutinov.

domí a teprve druhý den ráno se probral. Lékaři měli tehdy s Ginem veliké starosti. Jeho mladší bratr, Giulio, byl u něho v ony kritické dny ve dne v noci. V nemocnici si tehdy pobyl několik neděl, bylo třeba několik operací a domů se vrátil Gino s jinýmnosem. Od té doby se sportovní karikaturisté jaksi zahleděli především k jeho nosu. Ale i tak získal v tomto roce 14 vítězství, 5 druhých a 4 třetí místa.

Koncem roku 1934 přestupuje Bartali k profesionálům a hned od začátku je jím nebezpečným konkurentem. Rok 1936 mohl snadno znamenat konec jeho cyklistické činnosti. Mladší bratr Giulio, kterého měl Gino tolik rád, dostal se při jednom závodě kolem Florencie pod kola auta rozhodčích závodu a po 36 hodinách agonie umírá v Ginově náruči. Bartali se tehdy nervově zhroutil a jeho matku mu hrozila, jestliže se kdy dotkne ještě závodního kola, že ho nebude chtít už nikdy znát. Gino prožíval těžkou dobu a dlouho se nemohl usmířit s tím, že jeho bratr už nežije. Uzavřel se do svého soukromí, dal si vybudovat ve svém domku malou kapičku a do této se chodil denně modlit za svého bratra. A vedle hluboké víry, pomohl také hodně čas.

Je to však marné. Bartali nemůže odolat, a v příštím roce zase protřhává cílové pásky a stává se po druhé italským mistrem. V nebezpečí života byl ještě dvakrát. Jednou, když po vítězném závodě Milano-San Remo se nachladil a dostal prudký zápal plic a po druhé, při osklivém pádu v závodě "Kolem Francie", známém "Tour de France." V roce 1937 Bartali vyhrává velikým náskokem "Závod kolem Italie" a v příštím roce, 1938, po prvé, nejslavnější cyklistický závod, "Tour de France."

Za války byly také v Itálii pochopitelně jiné starosti než cyklistické závody, a proto v té době měl Bartali málo příležitostí dokázat, že je nejlepším cyklistou na evropském kontinentě. Byl také několikrát fašisty zatčen a odsouzen, protože pomáhal rodinám italských vlastenců, kteří byli v té době v emigraci.

Když se však v roce 1945 objevila na italském nebi holubice míru, Bartali vytáhl zase svoje kolečko a pomalu se dostával do své bývalé formy. Sportovci ho již nazývali "starcem" a již tehdy se obdivovali jeho výkonům, připomínaje si vždycky jeho léta. Bartaliho srdce, které překonalo již tolik zkoušek, jako-

by stále omládalo, na místo aby se vyčerpávalo. Ve dvou letech za sebou, v r. 1946 a 1947, vítězí v závodech "Kolem Švýcarska" a v roce 1948 po druhé, přesně po deseti letech, vyhrává znovu "Tour de France." Dnes je Bartalimu 38 let, přesto však musí se s ním počítat stále, a těm, kteří o tom již pochybovali, Gino jim to právě loni dokázal snad dosti přesvědčivě. Od 17.50h středoevropského času, neděle 12. října, se Bartali stal novým cyklistickým šampionem na rok 1952 a již po čtvrté tak oblékl zelenobíločervený dres italského mistra.

Za dvaacet let závodní činnosti Bartali se stal 4x mistrem Italie, 2x zvítězil v Tour de France, 3x v závodě kolem Italie, 2x v závodě "Kolem Švýcarska", 4x v tradičním závodě Milano-San Remo, 4x v závodě "Kolem Toskánska", 3x v závodě Lombardii, 1x v závodě baskických zemí, atd. atd. Byl by to ještě dlouhý výpočet, kdybychom chtěli zaznamenat všechny úspěchy příkladného sportovce Bartaliho. Gino Bartali však ještě neskončil a sám říká:

"Vždyť mám teprve třicet osm let!"

Zeptáte-li se italského kluka na ulici, čím chce být, rozhodně vám odpoví, že Bartalim, Gino Bartalim. Letní bílou čepičku s nápisem "Bartali" musí mít každý kluk. Rohy domů a ulic nejen všech italských měst, ale i těch nejzapadlejších italských vesniček, jsou popsány: "Viva Bartali." Ano, je to pravda, jméno Gino Bartali je dnes snad nejpobulárnější v celé Itálii.

Přes velké úspěchy a popularitu, Bartali vede prostý život a je zcela oddán své rodině. Má dvě děti, jedenáctiletou Andreu a šestiletého Luigina, a těmto věnuje všechny svůj volný čas. Dveře jejich vily nezůstanou nikdy zavřeny před prosebníky a Gino má rád ty chudé. Většinou je již osobně zná, zná jejich potřeby, a když mu děkují, říká jim:

"Nezapomeňte se pomodlit za mého bratra".

Nejlepším přítelem Bartaliho je Don Torello, farář v Sieně. Po každém větším vítězství Bartali se svou ženou zajedou si z Florencie do Sieny za Donem Toremlem a získanou trofej potom odevzdá Panně Marii Sienské, kterou Gino již od mládí uctívá. Odtud také vysvětlení, proč ve svém okolí je Bartali zván "Gino il pio", "pobožný Gino".

Bartali je sportovcem tělem a duší. Každý

NOVÍ KARDINÁLOVE POSÍLAJÍ POZDRAVY TRPÍCÍM BRATRŮM ZA ŽELEZNOU OPONOU

Otcovská výzva svatého Otce: modlit se, trpět a obětovat své dobré skutky, jakož i skutky kajenosti za trpící spolukřesťany, měla veliký ohlas v katolické akci italské, u věřících věčného města a nemohla zůstat bez povšimnutí ani v kardinálském sboru. V neděli 18. ledna se konala pobožnost za "mlčící a umlčenou církev" v basilice Sta Maria Maggiore, jíž se zúčastnila řada kardinálů. Po ní uspořádalo Sdružení intelektuálů exulantů A. I. R. I. v salonu Papežského archeologického ústavu slavnostní akademii k počtě dvou nových slovanských kardinálů — záhřebského arcibiskupa Štepana Lackoviče a polského primase Wyszyńskiego. Promluvili bývalý sekretář kardinála Štepana Lackoviče, a známý polský historik, profesor Oskar Halecki, který bezvadnou latinou vzpoměl utrpení katolíků všech zemí střední a východní Evropy. Advokát Veronese a prezident italské katolické akce, profesor Gedda dali v procítěných proslovích výraz křesťanské solidarity všech italských katolíků, která se projevila zvláště mohutně následující neděli, 25. ledna, zasvěcené modlitbě za "mlčící a umlčenou církev."

Někteří noví kardinálové chtěli však projevit svůj zájem o pronásledované bratry ještě jiným způsobem. Poslali jim prostřednictvím vatikánského rozhlasu zvláštní pozdrav a poselství. Uvedeme některé z nich:

Irský kardinál, arcibiskup z Armagh, **Jan Dalton** pravil: "Nezapomínám na vás v těchto radostných dnech, moji drazí přátelé. Posílám vám zvláště srdečný a bratrský pozdrav z

Irsku a od irského lidu, jenž trpěl pro víru po tolik dlouhých staletí! Ujišťujeme vás, že na vás pamatujeme v modlitbách."

Kardinál z Ekvátoru, arcibiskup z Quito **Karel Maria de la Torre**: "Katolická církev v Ekvátoru projevuje svůj soucit, hlubokou sympatii a obdiv ke všem, kteří trpí pro jméno Kristovo. Neztrácejte odvahu a naději! Vytrvejte věrně ve víře! Doufejte ve věčnou odměnu! Kristus Pán neodvrací od vás s výšin nebes ani na okamžik zrak a připravuje vám již nyní vítěznou palmu, již budete ozdobeni ve slávě, která nikdy neskončí."

Kanadský kardinál, arcibiskup montreálský **Pavel Emil Léger**: "V Montreálu existuje význačné kolonie uprchlíků, kteří raději opustili vlast, než by zapřeli svou víru; desítky farostí zajišťuje všem těmto koloniím z Litvy, Československa a Ukrajiny bohoslužby. Tito vaši bratři na vás vzpomínají, nezapomínají na svou vlast! Modlí se za vás! Třebaže žijí v naší zemi v míru, dobře vědí, že vy žijete pod útlakem. Neklesejte na mysli, milovaní bratři a sestry! Se svatými knihami odvažují se vám říci, že zima přejde, déšť ustane a brzy se ozve hlas hrdličky. Nikdy nezapomeňte, že Kristova církev je nesmrtelná; právě tehdy, když trpí, je jí blízko její božský Ženich. Ti pak, kteří trpí pronásledování, budou oslaveni. Nejste sami, nejste opuštěni; my vás milujeme! Toužíme trpět s vámi. Neboť my víme dobře, že s pravou láskou kráčí vždy ruku v ruce účast v utrpení. Žehnáme-li vám, přáli bychom si nicméně se své strany, abyste na-

den, když svítí slunce nebo když prší, když sněží nebo když je vítr, vyjíždí Gino v šest hodin ráno na svém oblíbeném kolečku a nevrací se dříve, jak v sedm. Před začátkem každé sezony Bartali najezdí nejméně 5.000 km. Je důsledný abstinent a nejvíce vykouří deset cikaret za den.

Bartali dovede být dobrým kamarádem, dovede nezištně poradit a rád pomůže každému, kdo ho o pomoci požádá. Během závodů se spolujezdci obracejí na něho, aby jim poradil, jakou taktiku mají v té či oné situaci zvolit, —a Gino poradí. Gino Bartali dopomohl již

mnohým spolujezdcům k vítězství, když jim pomohl při nějaké poruše na kole nebo jim půjčil nesčetněkrát své kolo. Když praží slunce, dovede dát svému soupeři vzácnou vodu nebo jiné osvěžení a když nezvítězí, je vždycky první, který blahopřeje vítězi.

Pořadatelé závodů při stanovení hodiny startu, obvykle uvažují asi takto: Ráno jde Gino do kostela, pak se nasnídá, něco na přípravu a krátký odpočinek, tedy tak v půl desáté by se mohlo začít. A když Bartali některý závod nejede, ostatní říkají:

"Dneska nevím, jaké to bude, Gino nejde."

bídlí část svého utrpení za církev, za nás. Kéž vás vede touto křížovou cestou vašeho osudu Panna Maria, Hvězda mořská; zítra nás čeká shledání v radosti a v míru!”

Kardinál Lercaro, arcibiskup **bologňský**: “Katoličtí bratři v zemích, kde církev trpí a je pronásledována, kéž k vám doletí z Říma-Matky křesťanstva, můj procítěný pozdrav. Líbám s úctou okovy vyznavačů a všech kněží a věřících; mám v hloubi duše účast na dlouho trvajícím a tak hořkým utrpením. Všem jsem bratrsky blízko svou modlitbou a posilující jistotou a nadějí, že církev neumírá, jako neumírá Kristus, jenž v ní žije.”

Indický kardinál, **bombayský arcibiskup Valerián Gracias**: “Nemůžeme zapomenout v těchto dnech, vyplněných radostnými a nezapomenutelnými obřady zde ve Věčném městě Římě, na své trpící bratry v mnoha zemích Východní Evropy a Dálného Východu. Srdce indického lidu je s nimi v jejich utrpení a při jejich soudech pro víru: prosíme Boha vši útěhy, aby jim přispěl na pomoc a sílil je posilou Ducha svatého.”

Janovský arcibiskup, nejmladší **kardinál Josef Siri**: “Jsem přesvědčen, že strasti našich bratří na Východě budou k prospěchu celé církve a kojím se nadějí, že božská Prozřetelnost připravuje spásu mnoha věcí, jež dopustila lidským svobodným přičinám rozmetat. Strasti těchto trpících jsou stálou pobídkou naší mysli a našemu srdci, aby jich nezapomínaly.”

Pařížský arcibiskup, **kardinál Feltin**: “Kterak by mé myšlenky nezaletaly v těchto dnech, kdy se utužuje naše všeobecné přátelství, se zvláštní láskou k těm, kteří trpí pronásledování pro spravedlnost. Někteří z nich prolévají až krev, aby vydali svědectví svému Místrovi. Skláním se před nimi v hluboké úctě. Jiní, třebaže nevytrpěli mučednickou smrt, mají právo na titul vyznavačů víry: ať trpí a strádají v žalářích nebo v exilu, ať se vydávají v nebezpečí života, nebo dávají v oběť svůj klid v denním apoštolátu. Všechny tyto, všechny, kdož jsou zbaveni z různých důvodů blízkosti svých katolických bratří a kdož nemohou navštívit posvátná místa křesťanství, ujišťuji, že jsem s nimi spojen v jednotě církve, a slibuji jim z celého srdce, že jsem s nimi spojen v modlitbách.”

Nejstarší z nových kardinálů arcibiskup—biskup z Le Mans, kardinál Jiří Frant. Xav. Maria Grete: “Znám vaše krásné země, navštívené nyní zkouškou. Znám je v době jejich slávy a klidu. Navštívil jsem je; mluvil jsem v nich—ve Varšavě, Krakově, Postupimi, Katovicích, Čenstochově, ve Vídni, Budapešti, Záhřebě. Jak blahé vzpomínky! Proto jsem s vámi zvláště spojen svými modlitbami. Obdivuji odvahu vaší věrnosti! A doporučuji vám zachovat si ve všech svých zásluhných zkouškách krásnou etnost: naději!”

Kolumbijský kardinál, arcibiskup z Bogoty **Chrysant Luque**: “V okamžicích svého povýšení ke kardinálské hodnosti nemůže se neprobudit v našem srdci láska ke katolíkům všech zemí světa, zvláště pak k těm, kteří trpí pro svou víru. Vysíláme za ně často své vroucí prosby k Bohu, aby je sílil a těšil v jejich bolestech.”

Necítíme nutně z těchto slov ducha katolické církve, jak o tom mluvil svatý Otec v tajné konsistoři, v níž kreoval nové kardinály? Svatý Otec řekl tehdy shromážděným kardinálům: “Váš sbor, jak vidíte, má znak nadnárodnosti církve, třebaž jsou voleni kardinálové—podle potřeby—z těch neb oněch diecézí nebo národů, a jindy z jiných. Tato hodnost není nutně spojena se žádným biskupským stolicí. A proto kardinálové mají vždy na mysli celou církev a její zájmy.

(Vinculum, únor 1953.)

Z ŘÍMA

Z řeči svatého Otce k věřícím římské farnosti sv. Sabby, která jubilovala. Podal tam jasnou definici “pravých věřících”: “Nepočítáme k nim pouhé účastníky farního biografu, průvodů a procesí; ani, přesně vzato, pouhé účastníky toliko nedělní mše svaté. Pravé věřící, živé věřící je možno nalézt u stupňů oltáře, když kněz rozdává živý Chléb, jenž sestoupil s nebe. Přáli bychom si, aby se ve všech rodil denně svatý neklid vyhledávat nové prostředky, nést světlo do tmy, vracet život mrtvým. . . Je doba boje. Zdá se, že tolik dobrých křesťanů by chtělo zůstat mimo boj . . . je třeba volat a sdružovat všechny duše dobré vůle, odhalovat jim krásu podniknutého tažení, jistotu vítězství, a zvláště mužskou mládež.”

(Vinculum, únor 1953.)

VYNECHÁN

“BOHEMIA” list českých demokratických federalistů z ledna 1953 přináší: “Papež Pius XII. jmenoval v polovici ledna t. r. 24 nových kardinálů. Mezi nimi i dva ze zemí za “železnou oponou”: arcibiskupa varšavského Štěpána Wyszyńskiho a Titem internovaného arcibiskupa záhřebského Al. Stepinace. Jelikož bylo vážně uvažováno o propůjčení kardinálského klobouku i pražskému arcibiskupovi Dr. J. Beranovi—což by dosud věrné české katolíky nesporně posílilo v jejich statečném postoji—světovým tiskem proběhly různé názory, proč se tak nestalo. Pokud se nás týká, plně respektujeme důvody, které vedly Svatého Otce k tomu rozhodnutí. Pro zajímavost však citujeme z nejlépe informovaného německého politického týdeníku “Der Spiegel” z 21. 1. 1953:

“Pražskému arcibiskupovi byl naproti tomu rudý klobouk odepřen. Oficiální odůvodnění: neví se, kde Beran je. Skutečnost: Vatikán nesouhlasí s Beranovou politikou vůči čsl. komunistické vládě. Římská kurie arcibiskupovi vytýká, že dostatečně nevyužil možnosti modus vivendi s čsl. vládou. Rozhodující Beranovou chybou bylo, že přes znalost charakterových slabostí čsl. episkopátu a kléru se rozhodl k nekompromisnímu rozkolu s bezohlednými komunisty, místo aby — podle příkladu varšavského arcibiskupa Wyszynského — snesitelnými úmluvami a obrátným manévrováním udržel církevní organizaci neporušenu. Neuváženou politikou “buď a nebo” byla katolická církev v ČSR prakticky zničena. Beran, jako odpovědný primas, nezamezil odpadu většiny českých biskupů a kněží a jejich dání se k dispozici státu za účelem založení pokrokové proticírkeve. . . .”

Tolik uvádí “Bohemia”. Je věru velmi divné z jakého důvodu uvedla tuto zprávu německého politického týdeníku. Jestliže se dušuje, že plně respektuje důvody, které vedly Svatého Otce k nejmenování arc. Berana kardinálem, touto zprávou svůj respekt popírá. Máme hodně důvodů k tomu, abychom označili “Der Spiegel” ne za nejlépe informovaný, nýbrž za nejmizerněji informovaný německý politický týdeník. Předně nutno konstatovat, že Vatikán naprosto nebyl veden oněmi ve Spiegelu uvedenými důvody, aby prozatím arc.

pražského pominul při rozdělování hodností církevních knížat. Podmínky, za nichž bylo pracovat arc. Beranovi a arc. Wyszyńskému byly velmi rozdílné. V době, kdy nastoupil arc. Beran na stolec sv. Vojtěcha byla situace ještě k zachránění. Nebyl to tvrdohlavý Beran, který vehnal ČSR do náručí komunistů, ale zbabělí socialističtí poskokové a nerozhodní čeští také-katolíci, kteří nevěděli stále, zda už je to moderním býti katolíkem, nebo třeba ještě zůstat Husitou. Arc. Beran a s ním zároveň československý episkopát jako jeden muž šli až na nejzaší hranici možnosti kompromisu mezi Církví a Státem a nebylo v tomto směru naprosto nic opomenuto ze strany katolické hierarchie. Bylo manévrováno tak dlouho, pokud se dalo. Za dnešní stav katolické Církve není pan arcibiskup naprosto zodpovědný, poněvadž k těmto koncům či cílům komunisté musili dojít i kdyby pan arcibiskup dělal “císařské manévry” a v nich přímo husarské kousky s komunisty.

Jak přišel ten Spiegel k oněm charakterovým slabostem čsl. episkopátu, to je skutečně hádanka. Či považuje za charakterovou slabost, když takový Vojtašák, Buzalka a Gojdič se nechali odsoudit a šli do vězení? Nebo je to znamením bezcharakternosti všech biskupů Čech, Moravy a Slovenska, když jsou od komunistů buď odvrženi ze svých sídelních míst neznámo kam, nebo internováni přímo ve svých residencech a tak zbaveni veškerého styku a tím i vlivu na své stáde? Rádi bychom chtěli černé na bílém vidět výpočet oně “většiny odpadlých českých biskupů a kněží”, jak se o tom Spiegel zmiňuje. Svatou pravdou doposud je, že ani jeden československý ordinář s komunismem nekolaboruje a to co dělá p. biskup Eltschkner jest také velmi problematické. Z celého stavu katolického duchovenstva v naší vlasti není to ani jedno procento, jež by sloužilo režimu. Již v r. 1950 bylo 50% kněží v koncentračních a pracovních táborech. V posledních tří letech se tento počet daleko zvýšil a zároveň vzrostl i počet těch, kteří položili krvavé svědectví pravdě svým životem. Co jsou nějací ti Hronkové, Frantové, Dechtové či Kristkové proti té pevné hrázi nezlomných charakterů, z nichž rudá kriminálka dnes třeba již udělala tělesné ruiny. Divíme se pro-

to, jak redakce pravicové Bohemia mohla něco podobného uveřejnit. Pro nás a celý křesťanský svět znamená osoba arc. Berana zosobnění boje za nejvyšší lidskou svobodu — za svobodu vyznání, v tomto případě za katolický světový názor. Ono nestačí souhlasit s tím či oním, co se nám v té Církvi může líbit nebo snad hodit do krámu. Máme-li nésti na sobě punu bojovníků za křesťanský řád, pak musíme nejenom bít hlava nehlava do našich politických nepřátel třeba i z pravicového křídla, nýbrž naučit se po Balbinovsku „vologeticky“ hájit veškeré zřízení naší Svaté Matky Církve.

Jestliže nám Spiegel uvádí způsob jednání pana kardinála Wyszyńskiho za vzor, podle něhož se měl arc. Beran řídit, (jak to ovšem měl udělat, když se stal primasem o dva roky dříve, než kardinál Wyszyński, to nám musí Spiegel vysvětlit) musíme konstatovat, že dnes se děje v Polsku totéž, co v ČSR před třemi a čtyřmi roky. Jako důkaz toho uvádíme zprávu o náboženské situaci v Polsku, jak ji přinesl daleko lépe informovaný katolický týdeník rakouský „Volksbote“ ze dne 10. 5. 1953.:

V Polsku je doháněno, co již v ostatních „lidových demokraciích“ bylo předvedeno.

Polsko, ze 96% katolické, bylo poměrně méně navštíveno komunistickým pronásledováním v době, kdy v ostatních „lidových demokraciích“ boj proti Církvi běžel na plné obrátky. Nyní však i v Polsku tento boj s tím větší zúřivostí byl zasazen, že to budí dojem, jakoby tamější komunističtí mocipáni během několika měsíců chtěli dosáhnout toho, k čemu jejich kolegové v ostatních lidových demokraciích potřebovali léta. Prvním nárazem bylo biskupům vnucené „ujednání se státem“ z dubna 1950, jež však mezitím mnohonásobně od samotných komunistických pánů bylo porušeno. Koncese, jež tehdy na Církvi byly vynuceny, zřejmě neuspokojily velitele v Kremle, takže nyní se musilo přikročit k teroru a násilí.

Nová vlna pronásledování Církve byla zavedena ku konci minulého roku zatýkáním duchovních. Toto počínání se nezastavilo ani před oblíbenými biskupy, dokonce ne ani před 78letým katolickým biskupem Adamským, jež dotazová akece rodičů o náboženském vnučování byla vykládána jako zločin proti stá-

tu. Krakovský proces, v němž knězi P. Lelito a M. Kowalik a student Chachlica pykali smrtí, ostatní pak duchovní a laici vězením do 15ti let, měl za úkol především samu diecési v srdeci Polsky rozštěpit a klerus obviniti ze zrádcovské špionáže, vražedných úkladů a jako podporovatele banditů. Těchto „důvodů“ mělo býti použito k dalším násilným opatřením a jako záminky k úderu proti hierarchii, kterýžto úder režim provedl dne 9. února 1953. Toho dne byl vydán dekret, podle něhož komunistický režim přejímá úplnou kontrolu téměř nad veškerým církevním příslušenstvím, duchovenstvo je povinno skládati přísahu věrnosti státu a obsazování církevních úřadů na příště může se provést s výslovným souhlasem státu. Vyšší duchovenstvo podle toho dekretu podléhá přímo presidiu republiky, ostatní kněží pak příslušným vojvodstvím (naše krajské úřady, pozn. red.) Na základě tohoto dekretu je nyní klerus nucen skládati přísahu věrnosti lidové demokracii, z čehož doposud jsou vyňati vedoucí hodnostáři (pravděpodobně proto, že je plánováno je odstraniti z cesty jiným způsobem.) Zatčení katolického biskupa následovala ještě jiná za stejných okolností; tak ku př. zatčení arcibiskupa Lvovského Baziaka (pročež došlo k rozhořčenému protestnímu shromáždění věřících v Krakově, jež musilo býti násilím potlačeno). V současné době je většina biskupů v žalářích nebo násilně zavlčena (většinou ve Vysokých Tatrách), každopádně však je jim zabráněno vykonávat jejich úřad.

S poukazem na zločiny církevních osobností je dělnictvo donucováno k „resolucím proti nepřátelům státu“, jež mají býti příčinou nových procesů. Tak byli na př. nedávno odsouzeni dva kněží u Bialystoku k dlouholetému žaláři a 4 katoličtí vedoucí laici k trestu smrti. Se štvavím proti doposud nezatčeným biskupům — nevyjímaje ani kardinála Wyszyńskiho — souhlasí i skupina „vlasteneckých kněží“, kteří v každém směru požívají státní podpory a jsou k tomu vyhlédnuti, aby byli státem dosazeni do klíčových míst hierarchie, která použitím dekretu z 9. února t. r. a procesy hrůzy budou uprázdněna. Tam, kde „vlastenečtí kněží“ chtějí nahraditi Římu—věrné duchovní, staví se věřící lid spontánně na obranu svých kněží a opravdových pastýřů.

Současně s těmito všemi násilnými činy proti církvi a kleru, vede režim ještě boj, jenž ze

spodu má podkopati morálku a náboženské uvědomění národa. Biskupové ve svém posledním pastýřském listě zvláště důtklivě na toto nebezpečí upozorňovali. Poukazovali na systematické šíření bezbožeckých zásad, na nedostatek svobody a upadání morálky. Mládež je téměř bez jakékoliv ochrany vydána všanc bezbožecké propagandě, poněvadž náboženské vyučování všemi myslitelnými prostředky jest znemožňováno a kdysi tak kvetoucí katolický tisk naprosto zničen. Je zjištěno, že dokonce školní děti byly donuceny, žádati v rozhlase rozsudek smrti pro "zrádcovské kněze". V současné době jest nutno konstatovati přímo záplavu protináboženských spisů a knih do všech prodejen knih a knihoven.

Z armády od převzetí vrchního velení sovětským maršálem Rokosovským, bylo náboženství zcela vyloučeno. Neexistují nadále žádní polní kuráti a žádné mše sv. pro vojáky; odhávky a pohřby jsou vykonávány vojenskými úřady. A o svátcích a nedělích mají sportovní pořady vojákům i soukromou účast na bohoslužbách znemožnit. Pro důstojníky jest pokřtění jejich dítek spojeno s velkým nebezpečím.

V tomto stadiu kulturního boje se nezastaví nepřátelé náboženství před žádnou záminkou a prostředkem. Prakticky každému knězi všeho jest vykládáno jako "zrada", "sabotáž", "špionáž", "nepřátelský postoj vůči lidu" atd. Jsou obviňováni z "illegální činnosti mezi mládeží", z "nápomáhání k útěku do ciziny" nebo že dokonce "oni sami chtějí utéci", biskupové platí za agenty USA, vnitřní církevní zprávy jsou pokládány za "špionážní materiál" atd. Znovu a znovu jsou církvi předhazovány "nacistické tendence", poněvadž Vatikán nezamýšlí žádné nové rozdělení diecézí až do konečného stanovení polské západní hranice v anektovaných územích. Na papeže a Vatikán se v tisku útočí nejhorším způsobem. Na těchto člancích však možno nejzřetelněji poznat, jaké jsou cíle současného boje. Žádali na př. úvodník v "Tribuna ludu", aby nebyl trpění kněží, kteří ještě poslouchají "lidu nepřátelský Vatikán"—neznamená to nic jiného, než že dnešní vládeové dríve, dokud neprosadí oddělení Církve o u Říma, tedy zřízení státní církve, která by rudemu režimu bez odporu

byla poddajná. Ten, kdo se staví proti, má býti zničen jako "nepřítel státu."

Toto stručné vyličení současných poměrů katolické Církve v Polsku může býti dostačnou odpovědí na článek "nejlépe informovaného týdeníku 'Der Spiegel'". Orelstvo si musí býti vědomo, že se stále bude setkávat s přímým i zakukleným útokem proti té Církvi, již zasvětilo své síly a již je ochotno obětovat i životy. Třebas nejsme žádým politickým hnutím, přece si vyhrazujeme právo upozorniti naše členstvo na ony politické skupiny, jako neslučitelné s orelským programem, které buď otevřeně svým programem jsou proti křesťanské, nebo které určité zásady křesťanství zneužívají pouze pro své politické cíle na zmatení mysli věřícího lidu ať již v exilu nebo jednou doma. Kam se řadí Čeští demokratičtí federalisté? —Jatný.

VYSLYŠENÍ.

Jaroslav Durych.

A kdyby sám Bůh touze chtěl
již milost dát a otevřel
jí ráj svůj, náhle rozvítý,
přec vidí láska bázlivá,
jak sám Duch Svátý zakrývá
Květ nejkrásnější—To jsi Ty.

A kdyby Duch sám vzal ji dech
a unášel ji na křídlech
k své vlasti nejúžasnější,
jak pouť by nebem pomalá
jí zdála se, když poznala,
že Ty jsi ještě krásnější!

Ach, nač jí spěchat v říše hvězd,
když k sladkosti Tvé blíže jest,
když jas Tvé svaté památky
sám vložil k její radosti
Bůh v Nejsvětější Svátosti
v plod Tvého těla přesladký!

(Ze sbírky—Té nejkrásnější!)

PŘEDPLATNÉ A DARY NA ORLA ZASLALI:

Miss M. Z. \$3; Rev. J. K. \$5-(Brazílie);
Rev. J. H. \$6-(Rakousko); Mr. A. V. \$5; Mr.
F. V. Jelínek \$4; Mr. S. B. \$7; Mr. J. K. \$15;
Mr. F. S. \$2.

Pán Bůh zaplať!

EUCHARISTICKÝ KONGRES V SYDNEY, AUSTRALIA VE DNEC 12-19 DUBNA 1953

(Ze zápisníku Orla-účastníka.)

18. dubna — sobota. 9.30 hod. dopol. na Showground — arena výstaviště — zasněžená mše svatá k Panně Marii Fatimské, pro ženy, starší děvčata z katolických kolejí i 5.000 školních děvčat, kterou za střídavého zněvu festivalového sboru, sboru studentů z katol. koleje v Manly a dívčího sboru celebroid arcib. O'Hara z Philadelphia (USA). Kázání měl arcib. McKeery z Wellington (New Zealand). Ženy a děvčata byly oblečeny ve světle-modrý háv a bílý závoj. Myslím, že je to totéž jako v ČSR Mariánská družina. Jiných 50.000 lidí bylo přítomno na tribunách a hledištích.

Papežský Legát na bílém trůně po pravici připraveného oltáře, jako zástupce Svatého Otce a kard. Gracías po levici tohoto oltáře, jako zástupce církevních knížat na trůně červeném, mimo velkého počtu jiných prelátů a kněží.

10.00 hod. dopol. v kathedrále mše svatá Byzantského obřadu, kterou za slavné asistence kněží tohoto obřadu, především P. Petra Tuhej z USA a P. Adriana Martina, celebroid kard. Agagianian. Tohoto Byzantského obřadu používají především Ukrajinci, Rusové, jižní Evropa a střed. Východ. Bylo to poprvé v historii St. Mary's Kathedrály, že v ní byla celebroidána mše svatá v tomto obřadu, jak napsal zdejší tisk. Více nežli 5.000 lidí, bylo přítomno v kathedrále. Zpíval ukrajinský a řecký sbor.

Ve stejném čase sešla se každá národnostní skupina, v Austrálii usídlená, Poláci, Lotyšci, Maďaři, Holanďané, Italové, Slováci, Slováci. Chorvati a Čechoslováci, v předem určeném jim kostele, aby též svým vlastním způsobem, svými zpěvy a modlitbami, přispěli k lesku dnešního dne. A opravdu pěkný počet z celé "naší krajaňské rodiny" sešel se při této příležitosti pospolu na mimořádných bohoslužbách v kostele Božského Sedce Páně na Taylor's Square na Darlinghurst, (pravidelné bohoslužby jsou každou první neděli v měsíci v 10.00 hod. dopol. v Ozanam House, Jung Str. 5.), které byly obětovány ve zbožné vzpomínce na brzké navrácení svo-

body a pokoje, za našeho statečného pana arcib. Dr. Josefa Berana, pronásledovaného biskupy a kněze, jakož i všechny naše drahé domy. Mši svatou celebroidal P. Hrdina, Cap. z Brisbane (Au) t. č. náš milý host pro příležitost Euch. kongresu. Kázání měl zdejší český kněz v Sydney P. Stanislav Míka, CSsR. Miniistrovali 4 oreletí bratři v krojích.

Milým předsedajícím hostem byl p. arcib. Liston, D. D. z Aucklandu na New Zealandu, velký to přítel tamnějších českých a jiných emigrantů.

Ještě snad nikdy zde v Sydney nenesl se radostněji a mohutněji český zpěv k Bohu na Výsosti, jako tohoto dne a jistě ani tolik svatých přijímání předtím nebylo.

A nemalým dílem k této mohutné a radostné slavnosti přispěla i zdejší Jednota orelská. Vždyť dnes je její největší svátek a uskutečnění jejích snů, totiž svěcení oblastního praporu. Jaké asi myšlenky táhly by hlavou našemu hrdinu-arcibiskup. Dr. J. Beranovi, kdyby se dověděl, že statečná hrstka Orlů v Murnau v Německu po svém znovuzrození v exilu pojmenovala Oblast Australasii jeho jménem a co by řekl dnes, že ještě menší hrstka Orlů světil dnes prapor jeho oblasti, jenž má býti pro ně povzbuzením do další práce . . . až k uskutečnění hesla: "Bohu, Vlasti, Národu" a aby jej chránila každým svým "já" a šťastně jej brzy k němu donesla. Takové asi myšlenky táhly hlavou všem těm dvanácti krojovaným bratrům, kteří klečeli v první lavici tohoto velkého kostela, dnes tak naplněného našimi krajaney, kteří sledovali mši svatou a se připravovali na společné svaté přijímání a tento slavnostní okamžik, jež ehei Vám, milí bratři též malinko popsat.

V normálním případě světívá se prapor a v našem případě i darované stuhy—před mši svatou. Ale protože tato mše svatá je v rámci Euch. kongresu a též zmínou program a přítomností našeho milého hosta p. arcib. Listona, odložili bratři svěcení až po mši svaté, po posledním evangeliu. V tuto chvíli sešlo všech 12 krojovaných orelských bratrů do kněžistě kostela, oblečení v blankytně modrou košili s

orelským odznakem na levé straně hrudi, světle-kremovými kalhotami a vázankou stejné barvy, aby vyslechl promluvu duchovního vůdce P. Stanislava Míky a bylo ee nejbližší toho okamžiku, kdy světitel — náš milý host p. arcib. — učiní světitelský úkon praporu a stuh. Prapor držel praporečník br. Sezemský, kmotrou byla sestra Hana Honsová.

Jakési zvláštní ticho jde v tuto chvíli celým kostelem. Dojemná chvíle pokračuje i když prapor je již posvěcen a když za zpěvu Svatováclavského chorálu jej br. praporečník rozvinuje, aby jej poprvé ukázal veřejnosti.

A hned na to chápe se jej kmotra, aby jej slavnostním způsobem odevzdala zástupci orelské oblasti Australasie těmito slovy: „Sestry Orlice a bratři Orli: Předávám do vaší ochrany prapor orelské oblasti australské. Prosím Vás, abyste byli vždy jeho věrnou stráží a statečně jej nesli našim dočasným vyhnanstvím. Přeji vám, abyste pod ním brzy vtáhli do naší osvobozené vlasti a tam pod ním odhodlaně dále bojovali o Vítězství pravdy Páně v celém našem národě. Kéž Bůh na přímluvu Panny Marie a patrona Orlu sv. Václava žehná vždy vaši práci zde v daleké cizině a jednou i doma v osvobozené vlasti.“

Zástupce oblasti přijal prapor, políbil jej na okraj a řekl: „Sestro, jménem orelské oblasti australské přijímám tento prapor do naší ochrany a slibuji za všechny bratry a sestry naší orelské oblasti, že mu budeme vždy věrnou a statečnou stráží a že jej doneseme neposkvrněný na půdu naší osvobozené vlasti,“ načež obrátil se k praporečníkovi a těmito slovy: „Bratře praporečníku, přijmi prapor naší oblasti, který Ti s důvěrou dnes slavnostně svěřujeme a nechť v něm je soustředěno

úsilí a snaha nás všech v Australii splnití za všech okolností to, co jsme dnes slíbili.“ Předal prapor praporečníkovi, který podáním ruky mu odpověděl: „Bratře starosto, s hrdostí přijímám tento prapor a jsem si dobře vědom svých povinností. Vždy a za všech okolností býti jeho věrným strážcem. Kéž mi Bůh dopřeje, abych jej již brzy mohl nésti v čele domů se vracějících mohutných orelských Šíků.“ Políbil prapor.

Jen tichá hudba nesla se celou tu dobu prostorem chrámu i když ještě br. Šiška přivazoval krásnou pamětní stuhu, kterou věnovala „Obroda“ a jinou stuhu, kterou věnovala Jednota orelská v táboře Valka v Německu a již připjal br. Matýsek.

Nato sestoupil se svého křesla p. arcib. — světitel, aby pochválil, jak orelskou zastupitelskou skupinu tak i tento prapor a také aby poděkoval všem přítomným krajanům za jejich pěknou účast, za jejich mohutný a melodicky krásný zpěv písně: „Ejhle oltář Hospodinův září“. Ovšem, že nechybělo ani „otcovské“ „napomenutí, tolik zvláště v exilu potřebné, jež vyznělo v tento smysl: Kdo Boha má ze pevný hrad, ten nemusí se zlého bát. . .“

Po ukončení písně: „Otče náš, vyslyš nás, zachovej nám národ náš . . .“ a státní hymny byla tato slavnost skončena. Nechybělo ovšem ani „kažení“ filmů, takže většina z nás to bude mítí bílé a černé na papíře, totiž fotografie.

Ani v tomto případě nezapoměly na nás naše milé sestřičky sv. Josefa ve Francis Štr., v jejichž sále jsme mívali svého času naše české bohoslužby, které nám opravdu s láskou připravily bohatou snídani.

Zde též vykonali jsme různé to povídání, které patřilo do Oblastního sjezdu při příležitosti Euch. kongresu konaného, jakož i valnou hromadu s novými volbami do oblastního výboru v Tichomoří. (Oblast Dr. Josefa Berana.)

Večer pak v Maccabean Hall byl náš krajaňský večer s pěkným programem a tancem, jak se u nás říká „od podlahy“, který pořádala orelská Jednota s krajaňskou duchov. správou v její prospěch. Při této příležitosti vystavili jsme ve vedlejším malém sále náš nově posvěcený prapor, jemuž ministrovaly prapory Čsl. a australský a uspořádali malou výstavku naší orelské činnosti od doby znovuzrození až po dnešní den.

(Br. F. Š.)

NAD ČERSTVÝM ROVEM VLASTENCE

Věrné službě Bohu a národu zasvětil své zanícené srdce. Srdce, hořící láskou, věrností, příkladem a obětavostí. Bohatýr slovem, dílem, životem, ba i pohledem. Pilný dělník na Vinici, houževnatý orač na národa roli dědičné, pečlivý strážce a plnitel odkazu slavné generace vlasteneckých kněží. Vpravdě jeden z posledních sušilovec, jehož jméno zůstává provždy spjato s dějinami velikých zápasů malého národa za svobodu duše, jazyka i rodové půdy, jehož postava se právem řadí v kruh velikých na českém Slavínu.

P. Josef Janeček, stařešina česko-amerických kněží, příkladný dělník Boží, horlivý organisátor, přítel a průkopník orelské myšlenky, věrný syn české země, za jejíž osvobození tak houževnatě pracoval a bojoval, nositel revoluční medaile v uznání zásluh o zdar prvního i druhého odboje čsl.

Ale tento bohatý znám už odešel, pozhnaný jeho věk je dovršen, život dohasl, srdce bojovníka utichlo. Bílý kmet dotrpěl. . . A Ty, trpící, v slzách bolesti i krve mučená domovino, Ty dnes nesmíš vzpomenout jeho díla, Ty nesmíš veřejně ocenit jeho věrnou službu Bohu a národu, Ty mu ještě dnes nemůžeš veřejně vzdát povinný dík za jeho životní práci. Jen tichá, skrytá modlitba se nese z trpící země ku Spravedlivému za odplatu jemu věčnou spolu s prosbou, aby dědictví Otců, o jehož živou obnovu právě on tak spoluusiloval, bylo nejen neporušeně zachováno, ale i brzo vráceno o-

pět lidu, jenž rovněž věřit a doufat neustal.

P. Josef Janeček byl povolán na Věčnost. Národ osiřel, ztrativ opět jednoho ze svých předních synů, osiřeli jsme bolestně i my. Ale zůstal odkaz jeho životní práce. Je to dědictví jeho horoucí lásky k národu, zářná obětavost, jeho víra v neporušitelnost a nezničitelnost svatých statků národa. Vždyť on miloval národ, z něhož vzešel, vždyť on pevně věřil v opětný návrat lásky, štěstí a svobody do českých duší a srdcí. Věřil tak do posledních dnů života.

Veliký rodák moravské země. Bohoslovec olomoucký, který po vysvěcení působil čtyři roky v duchovní správě, načež se rozhodne odjet za moře, když se dověděl o nedostatku českých kněží v Americe. V prosinci 1889 přijel do Detroitu, kde byla uprázdněna česká osada sv. Václava, jejíž správy se s horlivostí ujal. V Detroitu, kde rozvinul svůj bohatý apoštolát kněžský i národněbuditelský, působí jako kněz a vlastenec víc než 62 roky, a v tomto městě také prožíval poslední léta zaslouženého odpočinku až do své smrti. Jeho zásluhou byla tam založena druhá česká osada sv. Jana Nepom. a osada sv. Cyrila a Metoděje pro katol. Slováky. Nadšený kněz záhy však seznal, že je nezbytně nutno rozvinout živý spolkový ruch, aby národní duch mezi krajany nezanikl. K tomu však nestačila kazatelna a škola. Proto obnovuje pěvecký a dramatický spolek, poté dává také popud ke zřízení odbočky Katol. Sokola. Jest významným činitelem v tehdejších vlasteneckých akcích Národního svazu českých katolíků, přesvědčuje, povzbuzuje, řeční a organisuje vlastenecké síly v obou zahraničních odbojích národa jako jeden z předních katolických pracovníků v Americe. A průkopnické jeho úsilí, zaměřené na českou větev v této zemi, je také plně korunováno zdarem.

Co srdce pojí, moře nerozdvojí. Jeho srdce i duch čerpal k tomu všemu sílu a potřebné nadšení v horoucí láse ke staré vlasti. A proto se tak často vrací do české země, aby v ní získal nové síly, nadšení i odvalu pro svoji tak pestře bohatou práci buditelskou, průkopnickou a budovatelskou. V roce 1922 je svědkem velkolepého nástupu Orelstva v Brně, přesvědčující to manifestace ideálu, pro který

SLOVANSKÉMU ORELSTVU DO ROZHODUJÍCÍHO DECENIA

(K ustavení Svazu Slovanického Orelstva)

V neděli dne 22. února 1953 došlo v New Yorku k ustavení SVAZU SLOVANSKÉHO ORELSTVA. Československý Orel, Orel jugoslávský a Orel ukrajinský (Katolycka Akcija Ukrajinckoji Molodi "Orly"), byli spojeni v jedno velké bratrstvo.

Pozdravujeme v tuto dalekosáhlou událost jako jednu z nejvýznamnějších ve vývoji poválečných styků mezi slovanickými katolíky západními a katolíky východního obřadu. Katolická akce slovanických národů vydává své první plody. Vědomí společného utrpení slovanických národů v komunisty podmaněných domovech, jakož i vědomí společného osudu politických uprchlíků těchto národů v nynějším

exilu, umožnily prozívatelnostní dílo, které by za normálních okolností uzrávalo tempem mnohem pomalejším. Tak tomu bylo nejspíše v dějinách slovanických národů, že vědomí společného nebezpečí a zároveň jednota smýšlení vedlo Slovanstvo nezištně k jedinečným projevům tvůrčí síly. Vzpomeňme co znamenalo dílo sv. Cyrila a Metoděje pro rozmach Velkomoravské říše před tisíci léty a k jakým tragickým koncům přivedla tuto první větší slovanickou—zrada a nejednotnost.

Památné ustavující sněmování Svazu Slovanického Orelstva konalo se právě v den, kdy před pěti lety došlo v Československu k nástupu světového komunismu proti svobodné

zahořel a o jehož uplatnění se tolik staral i v řadách českých katolíků v Americe. Z brněnského sletu si přivezl orelský kroj, který pak nosil při slavnostech Katol. Sokola, aby tak propagoval zájem o orelskou myšlenku. V r. 1929 jest opět významným hostem Svatováclavských dnů Orelstva v Praze, kde se významně podílel na celonárodních oslavách Svatováclavského milénia.

A možno snad plně popsat v této stručné vzpomínkové črtě onu bohatou náplň životního díla kněze vlastence, který žil s národem a pro národ? V r. 1945 náš neúnávný horlil slavi šedesát let kněžství a téhož roku odchází na zasloužený odpočinek, vykonav dílo nezapomenutelné. Ještě r. 1951 oslavuje vzácný kmet další významné výročí: 90 let plodného života a 66 let kněžství.

Jak bohatě plnil kněžský a národní úkol tento prostý moravský kněz, jemuž Prozívatelnost dopřála potřebných sil i požehnaného věku. Prostý moravský kněz a přece buditel, průkopník a pracovník. Třebas v posledních letech života žil již stranou veřejného ruchu, přece jen s tak živým zájmem sledoval vše, co bylo po řady desetiletí náplní jeho práce. Vzpomínám na řady rozhovorů s ním v roce 1950, kdy jsem se dostal hnán víchem exilového bloudění, do michiganského Detroitu. Nezapomenutelné pro mně chvíle setkání s laskavým kmetem, který projevoval tak živý

zájem o osud národa, o jeho novou tragedii, o jeho bolesti a nové zotročení i utrpení, které tak bolestně svíralo jeho srdce. Jsem tak vděčen, že mi bylo dopřáno setkání s ním, protože dovedl posílit naši naději v návrat svobody, povzbudit naše zuavená srdce.

Ale moje vzpomínka na předního národního pracovníka amerického by byla neúplnou, kdybych se nezmínil o vzácné ženě, stejně příkladně jako obětavé, která mu byla věrnou pomocnicí, která mu věnovala všechnu péči v jeho podzimku života. I o Vaši láse ku strýčkovi, paní Bronislavo Dostálová, i o vaši krajní obětavosti, pečlivosti a pozornosti, se nutno zmínit nad ještě čerstvým rokem našeho stáříčka. Vždyť to vše krásné a láskyplné, to milé a dojemné prostředí, které jste právě Vy dovedla vytvořit kolem kněze a vlastence Josefa Janečka, to nelze zdůvodnit pouhým poukazem na poměr příbuzenský. Dala jste mu vše, co dobré a ušlechtilé srdce české ženy dát dovede, věnovala jste mu kus svého života.

Studená země michiganská přijala mrtvé tělo bílého kmety, ale duch Josefa Janečka nezemřel. Jest a zůstane zářným pro nás i generace budoucí, zůstane přesvědčujícím vzorem věrné služby Bohu a národu. Zůstane vzorem buditelským, příkladem víry, lásky a naděje v národ. Jest přesvědčujícím vzorem i živou posilou trpících ale věřících domovíně.

Vladimír Orel.

Evropě a svobodnému světu vůbec. Ustavení slovanského Orliho bratrstva právě v předvečer tohoto chmurného výročí vhodně symbolisuje i jednu z ústředních myšlenek sjednoceného Slovanstva v exilu: nekompromisní boj proti komunistickým podmanitelům slovanských národů, křížacké tažení proti komunismu ve všech odrudách, sovětské, titovské a marxisticko-socialistické, jakož i ideový boj proti materialismu a bezbožectví jako organisovaným hnutím, jež zeela promyšleně pod nejrozmanitějšími maskami usilují o vyhazení křesťanské kultury v Evropě.

Je všeobecně známo, že teprve komunistická likvidace československé svobody otevřela oči svobodnému Západu, který se od té chvíle začal připravovati i vojensky na obranu svých svobod a demokracie. Slovanstvému Orelstvu vpád komunistického barbarství do střední Evropy připomněl velmi naléhavě závazek trvalé bdělosti i v budoucnosti, aby již nikdy nemohlo dojít k podmanění národů pod novými hesly socialistického nebo jiného státního totalismu, jakož i bezbožectví, této vlastní hnací síly protikřesťanské kultury a civilizace.

Vstupujeme do rozhodujícího desetiletí světových dějin, v němž se definitivně rozhodne o svobodě světa a o osvobození Slovanstva z komunistického jařma. V tomto znamení byly položeny i základy Svazu Slovanstvého Orelstva. Řekli jsme, že unionismus, myšlenka sjednocení všech Slovanů v katolické víře a společná aktivní obrana křesťanství proti bezbožecké civilisaci je naším mocným pojítkem a vpravdě zapalující ideou. Ale je také přirozené, že Svaz Slovanstvého Orelstva splní v nejvyšší míře i své závažné úkoly na poli tělesné výchovy orelské. Tím, že umožní pravidelnou soutěživost ve všech disciplínách tělovýchovných, a to tím, že jak na podkladě mezislovanského závodění, tak i mezinárodně katolického (Federatione katol. gymnastů se sídlem v Paříži) nesporně vzroste i hodnota orelských výkonů tělovýchovných. Jak slibné perspektivy se tu otvírají orelské tělesné výchově. Exil proto bude znamenat pro Svaz dobu nejintenzivnější přípravy ideologické a organizační především.

Počátek velkého díla byl zahájen: Dosavad-

ní práce pro věc svatou a orelskou, podporovaná každodenními vřelými modlitbami všeho Orelstva, nebyla nadarmo. Všemohoucí Bůh dopřál vytvoření Jednoty v mnohosti; zrozen **Krekův Slovanstva Orel bílý** Postavena mocná stráž slovanského katolicismu!

Kéž Milostivý Bůh žehná velkému dílu i v budoucnu! Kéž Přesvatá Panna Maria, ochránkyně Slovanstva, slovanskými národy nejdojemněji uctívaná, přijme pod svou mocnou záštitu toho díla. Kéž svatí slovanských národů vyprošují požehnání pro vznešené cíle Slovanstvého Orelstva.

Dej Bůh, abychom za deset let u příležitosti tisícího výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje do naší vlasti, které připadá na rok 1963, uvítali velkolepý a nkázněný Orli sraz: "První slet všeslovanského Orelstva" v slovanské Praze—s předchozí generální duchovní zkouškou na posvátném moravském Velehradě!

DR. HALUZA—Orelský mučedník.

V uranových jáchymovských dolech byl umčen jeden z nejlepších čs. vlastenců, velký orelský sportovec a demokrat, Dr. Haluza. Od svého dětství patřil do orelských řad, které později svými atletickými výkony tak proslavil. Byl zatčen ihned po komunistickém převratu a odsouzen na 10 let nucených prací. Jako vynikající čs. závodník stal se trenérem a vychovatelem Zátópka. Jak praví Nové Obzory č. 2: "Zátópek by se měl zamyslit nad smrtí svého vychovatele a trenéra. . . Zátópek zatím sklízí slávu, Haluza byl umčen Zátópkovými oslavovateli". Tím větší je náš bol, že musíme jen resignovaně přijmout zprávu o jeho smrti, když jsme tak často s ním v přátelském rozhovoru rozmlouvali o našich zájmech, pro něž žil a nyní i zemřel. Věříme, že jako získával vítězné ceny v atletických závodech, získá i věnec neporušitelný za závod života.

R. i. p.

KNIHY.

Jihoamerická orelská Oblast Sv. Vojtěcha vydala sbírku básní hr. Antonína Bati: **SLZY A SMÍCH**. Na 26 cyklostilovaných stránkách naleznete příležitostné básně, jak jim dávala tvrdost nebo zase nenadálá dobrota exilu jejich vznik.

EDICE SATIRY.

Exil má více příležitosti k satíře než spřádání poměry doma. Není proto divu, že se přátelé dobrého vtipu a seku spojili, aby vydávali sbírky satir jednak k obveselení pokleslé mysli uprchlictva, jednak k nápravě nenapravitelných nápravářů poukazováním na jejich pochybenost. Čeho si na vydaných satirách zvláště vážíme jest jejich slušný obsah. Dosud byly vydány čtyři svazky:

1. S. Brzobohatý: Smích za železnou oponou.
2. Robert Vlach: Verše pro nikoho.
3. S. Brzobohatý: Padni komu padni.
4. Výbor exilové satiry.

Adresa edice satiry: Marie Zárubová, 180 Westbourne Grove, London W. 11, England.

SMĚŠNÁ PROPAGANDA.

Podle zpráv čsl. tisku a radia, navštívilo smuteční shromáždění za účelem oficiálního truchlení nad smrtí Gottwaldovou v Plzni 120.000 lidí, v Brně ne méně než 230.000. Podle úřední statistiky města Plzně, má toto v celku pouze 121.000 obyvatel a z toho ještě 25% bylo omluveno z účasti na tomto shromáždění pro jejich povinnou službu v nemocnicích, na drahách, u policie a p. Brno má podle statistiky celkem 275.000 obyvatel a procento těch, kteří byli omluveni z účasti na smutečním shromáždění bylo jistě větší, než v Plzni. I kdyby ti, kdož během posledních pěti let zemřeli byli zahrnuti v účastnících oněch shromáždění, přece by nebylo možno ještě dosáhnout uvedených cifer.

(Veritas III, 7.)

ZPRÁVY.

Zpráva o sebevraždě Frejkova syna byla potvrzena. Během procesu s jeho otcem, Tomáš Frejka zaslal presidentu soudu Dr. Novákovi dopis, v němž žádal soud, aby nad jeho otcem byl vynesena rozsudek smrti oběšením. V době mezi 29tým a 31tým prosincem minulého roku, bylo zatčeno 24 členů ČSM, komunistické to organizace, poněvadž organizovali posílání výhrůžných dopisů mladému Frejkovi, v nichž ho žádali, aby spáchal sebevraždu. V době osobního ohrožení byl Frejka doprovázen 2 členy STB, kteří měli ručit za jeho život. Frej-

kovi kolegové ve vyhrožování však nepřestali a pod dojmem naprostého vyhoštění ze společnosti, Frejka sebevraždě skončil svůj život. Jak mohl čekat, že svět bude ctít jej, když on nechtěl "otce svého".

(Veritas, III, 1-2.)

V Praze se všeobecně věří, že dopis, který zaslal Frejka soudu, soudciemu jeho otce, byl mu v celém obsahu nadiktován, při čemž mu bylo slíbeno, že se stane národním hrdinou, podepíše-li jej a zašle-li jej presidentu soudu. Jiná zpráva praví, že dopis nebyl zaslán poštou, nýbrž doručen osobně. Nyní učitelé na všech školách dostali instrukce, aby probírali s dětmi proces se Slánským a druhy, a aby vychvalovali Frejkův dopis. Tyto instrukce byly poslány dříve, než text dopisu byl uveřejněn v tisku a než vůbec president soudu tento dopis obdržel. Mnozí učitelé odmítli mluvit o obsahu dopisu se žáky. Ve dvou pražských obvodech dokonce rodiče v zástupu přišli do škol protestovat proti "hrdiinnému listu Frejkovu". Jako výsledek těchto demonstrací, školy byly zavřeny a učitelé propuštěni, "poněvadž způsobili veřejný škandál, když slepě instruovali své žáky, aniž by věnovali patřičnou pozornost místním poměrům a tím vědomě způsobili poškození cti a prestiže strany."

(Veritas, III, 1-2.)

Americký katolický týdeník "Register" uvádí potěšitelnou zprávu, že počet katolíků ve Spojených státech severoamerických vzrostl za rok 1952 o 1.017.495, takže nyní celkový počet katolíků v USA jest 30.425.015. Za poslední rok jest hlášeno 117.803 konverzí.

(The Register, květen 29, 1953.)

Pokračování projevu Sv. Otce o sportu z technických důvodů zařazeno do příštího čísla.

REDAKČNÍ SDĚLENÍ

Příspěvky zasílejte na adresu: "OREL" c/o Rev. Jan Šmutný, Catholic Rectory, CURTIS, NEBRASKA, U. S. A.

Uzávěrka každého čísla jest 10. dne každého měsíce.

Předplatné "Orla" pro rok 1953 činí 4 americké dolary i s poštovným.

Redakce.